

Bağışıklama ve Aşı ile İlgili Sorular ve Kısa Cevaplar

Questions on Immunization and Vaccination and Short Answers

Ateş Kara^{1,2} (iD)

¹ Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı, Türkiye Aşı Enstitüsü, Aziz Sancar Araştırma Merkezi, Ankara, Türkiye

² Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

Makale atfı: Kara A. Bağışıklama ve aşı ile ilgili sorular ve kısa cevaplar. J Pediatr Inf 2025;19(2):125-126.

Soru 1: Türkiye Ulusal Aşı Takviminde Nisan 2025 tarihi itibarıyla pentavalan aşı yerine kullanılmaya başlanan heksavalan aşının uygulama kuralları nelerdir?

Difteri, tetanoz, boğmaca (aselüler, bileşen), hepatit B (rDNA), poliomiyelit (inaktif) ve Haemophilus influenzae tip b konjuge aşısı

- Tek dozluk kullanıma hazır flakonda enjektörlü ve iki ayrı iğne ilaveli olarak sunulmaktadır.
- Kullanmadan önce homojen, beyazımsı, bulanık bir süspansiyon elde etmek için **iyice çalkalayınız**.
- Süspansiyonu görsel olarak inceleyiniz ve herhangi bir yabancı parçacıklı madde ve/veya fiziksel özellikte değişiklik gözlenmesi durumunda kesinlikle kullanmayınız.
- Ekli iğnesi bulunmayan enjektörlerde iğne, çeyrek dönüşle döndürülerek enjektöre sıkıca takılmalıdır.
- Bir doz 0.5 ml'dir.
- 0.5 ml olarak 90° açıyla kas içine (intramüsküler) olarak uygulanır.
- Önerilen enjeksiyon yeri tercihen uyluğun antero-lateral bölgesi ve daha büyük (tercihen 15 aylıktan büyük) çocuklarda deltoid kasıdır.

- Altılı karma aşı aşağıdaki aşılarla birlikte uygulandığında, antijenlerin her birine verilen antikor yanıtında klinik olarak ilişkili bir etkileşim olmadığı gösterilmiştir:
 - Pnömonokokal polisakkarit konjuge aşı
 - Kızamık-kabakulak-kızamıkçık aşıları
 - Suçiçeği aşıları
 - Rotavirüs aşıları
 - Meningokok C konjuge aşısı ve meningokok grup A,C,W-135 ve Y konjuge aşısı
- Başka bir aşıyla birlikte uygulanacağı zaman, aşılama farklı enjeksiyon yerlerinden gerçekleştirilmelidir.
- Altılı karma aşı başka herhangi bir aşıyla ya da parenteral yolla uygulanan diğer tıbbi ürünlerle karıştırılmamalıdır.
- Aşılanacak bebek yatar durumda ya da bakımverenin kucağında olmalıdır. Aşı uygulandıktan sonra bakımverenin, aşı sonrasında ortaya çıkabilecek sık görülen istenmeyen etkiler konusunda bilgilendirilmeli ve gerekli önerilerde bulunulmalıdır. Daha sonraki dönemde de herhangi bir yan etki gelişiminde en yakın sağlık kuruluşuna başvurması söylenmelidir.

Yazışma Adresi/Correspondence Address

Ateş Kara

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı,
Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Bilim Dalı,
Ankara, Türkiye

E-mail: ateskara@hacettepe.edu.tr

Geliş Tarihi: 03.06.2025 Kabul Tarihi: 26.06.2025

Çevrim İçi Yayın Tarihi: 27.06.2025

Bu eser CC BY-NC Atıf-GayriTicari Türev Eser Yaratma 4.0 Uluslararası Lisansı kapsamında lisanslanmıştır.

Veri Paylaşım Beyanı: Bu çalışmanın bulgularını destekleyen veriler, makul talepler doğrultusunda sorumlu yazardan temin edilebilir.

©Telif Hakkı 2025 Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları ve Bağışıklama Derneği. Makale metnine www.cocukenfeksiyon.org web sayfasından ulaşılabilir.

- Aşı uygulaması öncesinde mutlaka karekod okutulmalıdır. Aşılamaya ilişkin bilgiler "AŞILA" mobil uygulamasına erişilerek kaydedilecektir.
- Altılı karma aşı uygulanması sonrasında ortaya çıkabilecek erken ve geç istenmeyen etkiler Halk Sağlığı Yönetim Sistemi (HSYS), Aile Hekimliği Bilgi Sistemi (AHBS) veya Hastane Bilgi Yönetim Sistemi (HBYS) üzerinden bildirilecektir.
- Aşı uygulaması basamakları için ekteki Altılı Karma Aşı (DTaP-IPV-HB-Hib) Uygulaması Kontrol Listesi'ne bakınız.

Soru 2: Hekzavalan aşının uygulanmasının ertelenmesi gereken durumlar var mıdır?

Aşının uygulanmasının kontrendike olduğu ve uygulanmasının ertelenmesi gereken durumlar her aşıda olduğu gibi bulunmaktadır.

Kontrendikasyonlar:

- Aşının içeriğinde bulunan herhangi bir maddeye karşı alerji/anafilaksi öyküsü.
- Daha önce altılı karma aşı uygulamasından sonra alerji/anafilaksi öyküsü.
- Bebekte boğmaca içeren bir aşının (tam hücreli ya da aselüler boğmaca aşıları) uygulanmasından sonra yedi gün içinde etiolojisi bilinmeyen ensefalopati ortaya çıkması.
- Kontrol altına alınmamış nörolojik bozukluğu ya da kontrol altına alınmamış epilepsisi olan bebeklere, söz konusu bozukluk için tedavi belirleninceye, bozukluk stabil duruma gelinceye ve yararın açık bir biçimde riske daha fazla olduğu belirleninceye kadar boğmaca antijeni içeren altılı karma aşı uygulanmamalıdır.

Aşının Ertelenmesi Gereken Durumlar (Geçici Kontrendikasyonlar):

- Orta dereceli ve şiddetli akut ateşli hastalığı olan bebeklerde bağışıklama ertelenmelidir. Hafif bir enfeksiyon ve/veya düşük derecede ateş varlığı, aşılamının gecikmesine yol açmamalıdır.
- Henüz kesin tanı konulamamış akut hastalıklar ve kronik hastalıkların akut atakları sırasında bağışıklama ertelenmelidir.
- Febril konvülsiyon öyküsü, ailede konvülsiyon ya da Ani Bebek Ölümü Sendromu (SIDS) öyküsü, altılı karma aşı uygulaması için bir kontrendikasyon oluşturmamaktadır. Febril konvülsiyon öyküsü olan bebekler yakından takip edilmelidir.
- Kontrolsüz epilepsi ve Guillain-Barre Sendromu, transvers miyelit gibi enfeksiyonla ve aşıyla alevlenebilen nörolojik hastalık tanısı bulunan bebeklerde takip eden klinisyen tarafından yapılacak değerlendirmeye bağlı olarak aşılama kararı verilir.
- İmmünsuprese bebeklerde aşı yanıtının en iyi olabileceği zaman aralığını saptayabilmek için takip eden klinisyenin değerlendirmesine bağlı olarak aşı uygulanmalıdır.
- Trombositopeni ve kanama bozukluğu olan bebeklerde intramüsküler enjeksiyon kanamaya neden olabilir; aşı dikkatle uygulanmalıdır.

Kaynaklar

1. Altılı Karma Aşı Kısa Ürün Bilgisi.
2. Birinci Basamak Sağlık Çalışanları İçin Aşı Rehberi.
3. Aşı Portalı. Aşılama Takviminde Değişiklik Yapıldı. T.C. Sağlık Bakanlığı Çocukluk Dönemi Aşı Takvimi, 2020. Erişim adresi: <https://asi.saglik.gov.tr/asi/asi-takvimi2> (Erişim tarihi: 06.05.2025).